

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Αθήνα 19-5-2026

Αρ. Πρωτ.: 4178

Αρ. Εγκυκλίου: 3

Προς

**τους κ.κ. Εισαγγελείς Εφετών της Χώρας και δι' αυτών στους
κ.κ. Εισαγγελείς Πρωτοδικών της Περιφέρειάς τους.**

ΘΕΜΑ: «Εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου 5172/2025 για την αντιμετώπιση νέων μορφών βίας κατά των γυναικών και των πρόσθετων ρυθμίσεων στο νόμο περί ενδοοικογενειακή βίας»

Ενόψει της εμφάνισης νέων μορφών κυβερνοεγκλημάτων, αύξησης των εγκλημάτων έμφυλης βίας και των ποικίλων μορφών βίας κατά των γυναικών - παρενοχλητική παρακολούθηση (stalking), ψυχολογική βία, οικονομική βία, σωματική βία, σεξουαλική βία, διαδικτυακή βία (εκδικητική πορνογραφία) και υποτροπή (κύκλος της βίας)-, κρίνουμε αναγκαίο στα πλαίσια της αρμοδιότητάς μας, που απορρέει από τις διατάξεις των άρθρων 23 παρ. 1 στοιχ. γ, 2 και 28 παρ. 5 στοιχ. α' Ν. 4938/2022 «Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών» να προβούμε στις ακόλουθες επισημάνσεις, απευθύνοντας σχετικές γενικές οδηγίες.

Οι νομοθετικές μεταβολές του Ν. 5172/2025 αφορούν κυρίως τα νομοθετήματα του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και του Νόμου για την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας με παράλληλη ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1385 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024. Με τη θέσπιση των διατάξεων του Νόμου αυτού σκοπείται η αποτελεσματική πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας,

αδικημάτων που αφορούν τη γενετήσια εκμετάλλευση γυναικών, παιδιών και ευάλωτων ατόμων, καθώς και της τέλεσης των ανωτέρω εγκλημάτων στο χώρο της πληροφορικής. Οι νέες ρυθμίσεις αντιμετωπίζουν πολυεπίπεδα τα εν λόγω περιστατικά και με την ορθή εφαρμογή τους από τους εισαγγελικούς λειτουργούς θα συμβάλλουν στη μείωσή τους.

Στις νομοθετικές προβλέψεις που τροποποιούν τον Ποινικό Κώδικα και εφαρμόζονται σε υποθέσεις μετά την 29-1-2025 περιλαμβάνονται:

1.- Οι περιπτώσεις γενετήσιας εκμετάλλευσης:

A. Ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων με διεύρυνση της αντικειμενικής υπόστασης του αδικήματος του άρθρου 315 Π.Κ. και εξειδίκευση των τρόπων τέλεσης (άρθρο 3 της Οδηγίας 2024/1385).

B. Ο καταναγκαστικός γάμος, ως αυτοτελές αδίκημα, με προσθήκη νέας παραγράφου 3 στο άρθρο 330 Π.Κ. για την παράνομη βία (άρθρο 4 της Οδηγίας 2024/1385).

2. Η παρενόχληση μέσω διαδικτύου με νέες μορφές αδικημάτων:

A. Την παρενοχλητική κυβερνοπαρακολούθηση των δραστηριοτήτων του θύματος, χωρίς τη συναίνεσή του, μέσω της χρήσης της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών με σκοπό την ιχνηλάτηση ή την επιτήρηση των δραστηριοτήτων του θύματος, με τροποποίηση του άρθρου 333 Π.Κ. περί απειλής (άρθρο 6 της Οδηγίας 2024/1385).

B. Την κυβερνοπαρενόχληση στη νέα παράγραφο 5 του άρθρου 337 Π.Κ. με την αξιόποινη πράξη της κοινοποίησης, ή της αποστολής σε άλλον, χωρίς τη συναίνεσή του, με οποιονδήποτε τρόπο εικόνας ή οπτικοακουστικού υλικού αποτυπωμένου σε ηλεκτρονικό ή άλλο υλικό φορέα, που απεικονίζει γεννητικά όργανα και δύναται να προκαλέσει στον αποδέκτη φόβο, ανησυχία ή σοβαρή ψυχολογική βλάβη στο πρόσωπο που λαμβάνει το υλικό αυτό, με πρόβλεψη ιδιαίτερα επιβαρυντικής περίπτωσης αν το αδίκημα διεπράχθη μεταξύ άλλων και κατά ανηλίκου (άρθρο 7 παρ. γ' της Οδηγίας 2024/1385).

Γ. Την υποκίνηση αορίστου αριθμού προσώπων μέσω διαρροής πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα άλλου προσώπου με τη χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών, με σκοπό να προκαλέσει στο στοχοποιούμενο πρόσωπο σωματική ή ψυχολογική βλάβη (άρθρο 7 περ. δ' της Οδηγίας 2024/1385).

Δ. Την παρακολούθηση γενετήσιας πράξης μέσω της χρήσης της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών στις περιπτώσεις γενετήσιων πράξεων ενώπιον ανηλίκων με σκοπό την προστασία της ανηλικότητας και της γενετήσιας ελευθερίας (άρθρο 30 Ν. 5172/2025).

Παράλληλα οφείλτε να εντάσσετε στις ρυθμιστικές διατάξεις του νόμου 3500/2006: α) τη νέα κρίσιμη έννοια «του συντρόφου», ως το πρόσωπο που τελεί σε σταθερή σχέση προσωπικής δέσμευσης, ανεξαρτήτως συγκατοίκησης ή μη, τον πρώην σύζυγο, τα μέρη συμφώνου συμβίωσης που έχει λυθεί, καθώς και τον πρώην σύντροφο (άρθρο 2 της Οδηγίας 2024/1385), β) τους νέους ορισμούς για «τη βία κατά των γυναικών», η οποία είναι ευρύτερη της προβλεπόμενης στο Νόμο περί ενδοοικογενειακής βίας καθώς και «της εξ οικείων βίας» με όλες τις αναφερόμενες πράξεις καταναγκαστικού ελέγχου που λαμβάνουν χώρα εντός της οικογένειας ή της οικιακής μονάδας ή του φορέα κοινωνικής μέριμνας, ανεξάρτητα από το στοιχείο της συγκατοίκησης.

Στη νομοθετική πρόβλεψη που τυποποιεί νέα μορφή ενδοοικογενειακής βίας και επιφέρει αλλαγή στο Ν. 3500/2005 εντάσσεται η απειλή μέσω επίμονης καταδίωξης ή αθέμιτης παρακολούθησης μέλους οικογένειας με τροποποίηση της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του ν. 3500/2006 (άρθρο 13 Ν. 5172/2025).

Σε κάθε περίπτωση εγκλημάτων του άρθρου 3 του Ν. 5172/2025, που ορίζει το ευρύ πεδίο εφαρμογής του Μέρους που καταλαμβάνει ποινικά αδικήματα για την αντιμετώπιση των νέων μορφών βίας κατά των γυναικών με αναλυτική αναφορά στα εν λόγω ποινικά αδικήματα, η καταγγελία μπορεί να λαμβάνεται και προφορικά μέσω τηλεφώνου ή άλλων φωνητικών μηνυμάτων ή μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας στην αρμόδια υπηρεσία της Ελληνικής Αστυνομίας με δικαίωμα λήψης αντιγράφου του καταγγέλλοντος. Άμεσα και με τη δέουσα επιμέλεια και προσοχή θα πρέπει να διερευνούν οι ανακριτικοί υπάλληλοι, σύμφωνα με το άρθρο 245 παρ. 2 Κ.Ποιν.Δ., το περιεχόμενο της καταγγελίας, να επιχειρούν όλες τις ανακριτικές πράξεις που είναι αναγκαίες για να βεβαιωθούν οι πράξεις και να ανακαλυφθούν οι δράστες, να προστατεύονται τα θύματα και να τους παρέχεται νομική συνδρομή με την τήρηση των υποχρεώσεων εχεμύθειας του άρθρου 20 του Ν. 3500/2006.

Για κάθε αδίκημα βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας (άρθρο 3 του Ν. 5172/2025) εφαρμόζονται αναλόγως οι υποχρεώσεις κοινωνικής συμπαράστασης στα θύματα, ενθάρρυνσης των επαγγελματιών, ατομικής αξιολόγησης των θυμάτων και διαχείρισης του κινδύνου επανάληψης της βίας και δευτερογενούς θυματοποίησής τους - άρθρα 21, 23 και 23Α Ν. 3500/2006-, όπως και η διαδικασία αποζημίωσης του θύματος από την Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης (σχετική η υπ' αριθμό 6/2024 εγκύκλιός μας).

Η τήρηση της αυτόφωρης διαδικασίας όλων των ανωτέρω πλημμελημάτων με παραπομπή του κατηγορουμένου αμέσως στο αρμόδιο

ακροατήριο (άρθρο 417 επ. Κ.Ποιν.Δ.) αποτελεί τον κανόνα με στόχο την εξασφάλιση της ταχείας απονομής της δικαιοσύνης, τη διατήρηση αναλλοίωτων των αποδείξεων και την αμεσότητα της ποινικής προστασίας των θυμάτων. Η κράτηση σε περιπτώσεις αυτοφώρου διαδικασίας μπορεί να διατηρείται, αν ο χρόνος αναβολής δεν υπερβαίνει τις τρεις (3) ημέρες και για λόγους ανωτέρας βίας τις πέντε (5) ημέρες, εκτός αν το δικαστήριο, αφού ακούσει το θύμα, κρίνει αιτιολογημένα ότι δεν συντρέχει κίνδυνος τέλεσης νέων αδικημάτων (άρθρο 14 του Ν. 5172/2025, που προσέθεσε το άρθρο 10Α παρ. 6 στο Ν. 3500/2006).

Η προδικασία για τα προβλεπόμενα αδικήματα του Ν. 5172/2025 υποχρεωτικά διεξάγεται στον απολύτως αναγκαίο χρόνο. Για τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών είναι υποχρεωτική η εκδίκαση των αδικημάτων του νόμου αυτού κατ' απόλυτη προτεραιότητα. Ως εκ τούτου θα πρέπει να μεριμνάτε για το σύντομο προσδιορισμό των υποθέσεων.

Σε περίπτωση που επιλαμβάνεσθε καταγγελίας ενδοοικογενειακής βίας οφείλετε άμεσα να εξετάζετε και αυτεπαγγέλτως την περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων περί των συνεπειών κακής άσκησης της γονικής μέριμνας, ώστε να διατάσσετε κάθε πρόσφορο μέτρο για την προστασία του τέκνου μέχρι την έκδοση της απόφασης του δικαστηρίου (άρθρο 1532 Α.Κ.) και, αν δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής τους, να προβαίνετε σε σχετική σημείωση στο σώμα της δικογραφίας.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, έχετε τη δυνατότητα μετά την άσκηση ποινικής δίωξης να παραγγέλλετε την κατά προτεραιότητα απόσπαση ή μετάθεση υπαλλήλου-θύματος ενδοοικογενειακής βίας προκειμένου να προστατευθεί από το δράστη. Επί των οριζόμενων δε σοβαρών πλημμελημάτων και των οριζόμενων κακουργημάτων στο στάδιο της κυρίας ανάκρισης μπορείτε να προτείνετε, εφόσον δεν επαρκούν οι περιοριστικοί όροι, κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση ή και προσωρινή κράτηση, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του σχετικού άρθρου του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Να λαμβάνετε υπόψη την ειδική έννοια του υπότροπου και να προτείνετε την αύξηση των ορίων της ποινής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 82Α του Ποινικού Κώδικα. Στις περιπτώσεις δε των εγκλημάτων που εμπίπτουν στο Νόμο 5172/2025, η ανώτερη των δύο (2) ετών στερητική της ελευθερίας ποινή, δεν μετατρέπεται και δεν αναστέλλεται, τυχόν δε ασκηθείσα ποινική έφεση δεν έχει αναστέλλουσα δύναμη. Για περαιτέρω προστασία του θύματος έχετε τη δυνατότητα, ως παρεπόμενη ποινή, να προτείνετε την επιβολή απαγόρευσης επικοινωνίας και προσέγγισης του θύματος.

Η επέκταση των όρων της ποινικής διαμεσολάβησης

περιλαμβάνοντας και την υποχρέωση του δράστη σε αποζημίωση για την κάλυψη άμεσων αναγκών του θύματος διευρύνει την περαιτέρω δυνατότητα οικονομικής στήριξης του θύματος στις περιπτώσεις που δύναται ο δράστης να άρει ή να αποκαταστήσει αμέσως τις συνέπειες που προκλήθηκαν από την πράξη του (άρθρο 15 Ν.5172/2005).

Μετά την τροποποίηση της διαδικασίας της ποινικής διαμεσολάβησης του άρθρου 12 Ν. 3500/2006 με το άρθρο 16 Ν. 5172/2025, μπορείτε να απορρίψετε τη συμφωνία διαμεσολάβησης, όταν συντρέχουν σοβαρές περιστάσεις, όπως η σκληρότητα της πράξης, η σοβαρή παραβίαση της σωματικής, ψυχολογικής ή γενετήσιας ακεραιότητας του θύματος, ο κίνδυνος επανειλημμένης βίας ή κακοποίησης παιδιών ή χρήσης όπλων, η παρενοχλητική παρακολούθηση από το δράστη και εν γένει οποιοσδήποτε ισχυρός παράγων που μπορεί να μειώσει τη συνειδητή επιλογή του θύματος, ώστε να αποκλειστεί ο προσχηματικός χαρακτήρας της συμφωνίας. Σε κάθε περίπτωση απόρριψης, ο δράστης έχει το δικαίωμα προσφυγής στον Εισαγγελέα Εφετών.

Για την περαιτέρω προστασία των θυμάτων:

1. Έχουν ενισχυθεί οι περιοριστικοί όροι που μπορεί να προταθούν και να επιβληθούν στο δράστη, όπως ηλεκτρονική επιτήρηση, η απαγόρευση κάθε είδους επικοινωνίας με το θύμα, η υποχρέωση παράδοσης των όπλων, η εμφάνισή του στο οικείο αστυνομικό τμήμα και η παροχή στοιχείων επικοινωνίας διαθέσιμων στις αρχές ανά πάσα στιγμή.

2. Παρέχεται η δυνατότητα απομακρυσμένης κατάθεσης των ανηλίκων θυμάτων, χωρίς φυσική παρουσία στο ακροατήριο, με τη συνδρομή ειδικού ψυχολόγου - ψυχιάτρου πραγματογνώμονα.

3. Επεκτείνεται η δυνατότητα κατάθεσης μέσω τηλεδιάσκεψης και για ενήλικα θύματα που κρίνονται ευάλωτα και είναι επιτρεπτή η ανάγνωση της προανακριτικής τους κατάθεσης.

4. Εντάσσονται φαρμακοποιοί και φυσιοθεραπευτές στους «επαγγελματίες» που έχουν υποχρέωση αναφοράς εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας, όταν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, διαπιστώνουν ενδείξεις διάπραξης σε βάρος ανηλίκου ή ενήλικου εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας, ανεξαρτήτως ύπαρξης επαγγελματικού απορρήτου με αναφορά έγγραφη, με ηλεκτρονικό μέσο ή προφορικά και σε κατεπείγουσες περιπτώσεις με τηλεφωνική αναφορά στο αρμόδιο τμήμα της αστυνομίας (τροπ. άρθρο. 23 παρ. 1 Ν. 3500/2006).

Με την αύξηση των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας το έτος 2025 σε ποσοστό 4% σε σχέση με το έτος 2024 (αριθμός υποθέσεων-δικογραφιών 18.598) και την αύξηση των συλλήψεων σε ποσοστό 7%, εκ

των οποίων ποσοστό 75% χειρίστηκαν τα Γραφεία Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας, η εικόνα στη χώρα μας είναι ανησυχητική, παρά τις συνεχείς δράσεις ενημέρωσης-πρόληψης και τα σημαντικά αποτελέσματά τους από τις αρμόδιες αρχές.

Ως εκ τούτου είναι επιβεβλημένη η πιστή εφαρμογή των νέων ρυθμίσεων στην προσπάθεια στήριξης των θυμάτων, καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών, της εξ οικείων βίας, της γενετήσιας εκμετάλλευσης γυναικών, παιδιών και ευάλωτων ατόμων, καθώς και της τέλεσης των ανωτέρω εγκλημάτων στο χώρο της πληροφορικής.

Οι κ. κ. Διευθύνοντες τις Εισαγγελίες Εφετών της Χώρας, παρακαλούνται να ασκούν τη δέουσα εποπτεία για την εφαρμογή της παρούσας.

Η ΑΝΤΙΣΤΑΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΜΑΡΙΑ Α. ΓΚΑΝΕ